

Jean Bosco SAFARI

Zanger

„Een laatbloeier”, zegt Jean Bosco SAFARI over zichzelf. Omdat hij zich nu pas, op z'n 58ste, in evenwicht voelt. Als zesjarige kwam hij uit Rwanda naar België. Hij ging op zoek naar zichzelf en naar zijn *roots*. Muziek brengt hij omdat hij mensen wil verbinden en om de waaier aan gevoelens die in mensen besloten ligt, van uitbundig tot ingetogen.

‘Muziek brengt mensen dichterbij elkaar’

Nicole LEHOUCQ

Toen reclameman Guillaume VAN DER STIGHELEN met een boek over zijn verongelukte zoon kans maakte op de Prijs voor het Spirituele en het Religieuze Boek, zong Jean Bosco SAFARI de bijbehorende nummers tijdens de uitreiking. Met onder meer *Ik hoop dat je niet alleen bent* werd het een ontroerend moment. De artiest wil in zijn optredens dan ook alle emoties tonen die in hem omgaan, want een zanger wil applaus.

–Is Jean Bosco Safari uw echte naam?

Dat klopt, al prijkt op mijn identiteitskaart de naam Johan Vijdt. Als zesjarige werd ik geadopteerd door een echtpaar uit Merkssem. Zij deden dat op een fantastische manier, al gaapte tussen ons een kloof. Het waren vijftigers zonder eigen kinderen. Ze hebben ook nooit geweten wie ik werkelijk was en wat ik voelde.

Mijn *roots* liggen in Rwanda. Ik ben een métis, mijn vader is blank. Omdat hij vaak op reis was, doopte mijn moeder me ‘Safari’, wat ‘reis’ betekent. Mijn moeder stond me af ter adoptie in het woelige jaar 1960. Ze deed het om me een beter leven te geven. Al speelde een adoptieorganisatie onder leiding van mevrouw Wante ook een rol. Men wilde de rangen sluiten. Mogelijke vaders van halfbloedkinderen waren diplomaten of industriëlen, clerici of avonturiers, die meestal wel wat te verliezen hadden. Maar daarover wil ik niet oordelen.

–Hoe kwam u in België terecht?

Ik werd samen met andere kinderen op een vliegtuig gezet, kende reden noch bestemming. Het ging als volgt. In het vluchtelingenkamp in Rwanda waar we verbleven tijdens de troebele gebeurtenissen in 1960, kwam mijn moeder op een dag naar me toe, wees naar een wagen waarin een blank koppel zat en zei: „Met die mensen ga je mee.” Tja, als je moeder, je hoogste autoriteit in liefde, dat zegt, dan doe je dat. Als kind stelde ik geen vragen, onderging wat gebeurde als in een film. Zo ook mijn doopsel: buiten, vóór een klooster, waar we met een aantal halfbloedkinderen naartoe werden gebracht. Als niet-gedoopte mocht je er niet in, dus werd dat snel geregeld.

–Heeft u nog contact met uw familie?

Ik sta nu op het punt mijn vader te ontmoeten. Ik wil dat mijn kinderen weten wie hun grootvader is. Ik kwam er achter dat hij met mijn moeder getrouwd was, wat lang niet bij alle métissen het geval is. Het doet me goed te weten dat er liefde was tussen mijn ouders, al weet ik niet waarom hij wegging. Via het televisiepro-

gramma *Spoorloos*, indertijd op VT4, ging ik zo'n tien jaar geleden naar mijn familie op zoek. Mijn moeder en mijn zus bleken helaas overleden tijdens de genocide in 1994. Ik vond twee halfbroers, twee halfzussen en een nichtje.

–Kunt u daarom geen benefietoptredens voor Rwanda laten voorbijgaan?

Tja, daar heb ik paal en perk aan gesteld. De eerste dertig jaar zette ik me in voor goede doelen. Veel had te maken met een gebrek aan eigenwaarde. Weggestuurd worden door je mama laat sporen na. Ondanks mijn talenten twijfelde ik aan mezelf. Ik wilde dan ook overal kleine oases creëren van mensen die me graag zagen,

„De manier waarop de Beatles omgingen met klanken, hun idolen wilden imiteren, begeisterte me”

voor het geval ik opnieuw zou worden weggestuurd. Ik heb mijn talenten ingezet, een droom waargemaakt. Evengoed maakte ik fouten. Net wat ik niet wilde, werkte ik in de hand: het liep spaak in mijn gezin, ik ben gescheiden. Daar wil ik mijn familiegeschiedenis niet als excuus voor gebruiken. Ik ging ook zelf bijna onderuit en had therapie nodig. Ik moest leren niet voor iedereen sympathiek te willen zijn.

–U heeft niet enkel muzikaal talent.

Ik kan ook tekenen. Zeven jaar lang werkte ik als potloodzetter bij Willy Vandersteen aan de stripreeks *Bessy*. Ik teken nog altijd, vaak intuïtief. Muziek breng ik om mensen een gevoel te geven van de eenheid der dingen. Muziek brengt mensen dichterbij elkaar en ik ben iemand die wil verbinden. Muziek maak je niet, muziek bestaat. Als artiest breng je die trillingen, tertsen, kwinten tot bij de mensen. Muziek geeft een waaier van emoties weer, van de wee-

Jean Bosco Safari: „Ik wil overal kleine oases van liefde creëren.” © Selina De Maeyer

moed van de jonkvrouw tot de vrolijke dans bij het oogstfeest, van pure opwinding tot ingetogenheid. Al kan dat niet altijd, soms is muziek gewoon consumptie.

–Waarom zijn de Beatles uw grote voorbeeld?

Als jongen van negen begreep ik niets van de taal die zij spraken en toch werd ik gegrepen door hun muziek. De manier waarop ze omgingen met klanken en ze hun idolen wilden imiteren, begeisterte me. Het was alsof ik door een tsunami werd overspoeld. Dat had ook te maken met hun nooit aflatende creativiteit. De Beatles associeerden onafgebroken. Ze hadden een gouden driehoek als motief: ze combineerden kracht met tederheid en humor. Een hoogst uitzonderlijke combinatie.

–In uw meest recente project brengt u meditatieve muziek.

Dat programma heet *Aan de Bron is het water het helderst*. Ik ben een laatbloeier, begin

nu pas mijn evenwicht te voelen. Ik ben nu ook meer bezig met mezelf. De Bron is voor mij de staat van zijn waar je helemaal rustig bent, binnen alle contrasten die je kent. Ik schrijf het woord met een hoofdletter, zoals ik dat doe met alle belangrijke dingen zoals Mama, Papa. Hoe ik die staat van rust bereik? Door geregeld alleen te zijn en mezelf in vraag te stellen. Je moet eerst in het reine komen met jezelf, je eigen balans vinden. Je kwade kanten onder ogen zien, ze niet onderdrukken. Ik ben wie ik ben dankzij liefdevolle mensen, maar evenzeer ‘dankzij’ mensen die me de duvel hebben aangedaan.

–Ook dat is Jean Bosco Safari, die het publiek kent als de gedreven zanger?

In mijn optredens probeer ik een volledig beeld te geven van alle emoties die in me omgaan. Ik moet dat gewoon doen, zelf in vervoering raken. Zo werkt dat. Zoals ik al zei, ik wil graag verbinden.